

Ajankohtaiset elintarvikelainsäädännön muutokset ja niiden toimeenpano

Ylitarkastaja Mia Piipari
Elintarvikehygieniayksikkö

6.3.2012

Uudistunut elintarvikelaisäädäntö

- Elintarvikelaki (23/2006) muutos 352/2011
- MMMa ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta 1367/2011
- MMMa elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta 1368/2011
- Vna elintarvikevalvonnasta 420/2011
- Vna eräistä elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisistä toiminnoista 1258/2011
- MMMa lihantarkastuksesta
- MMMa laitosten elintarvikehygieniasta

Uudistunut elintarvikelainsäädäntö

Uudistamisen keskeiset tavoitteet

- Vähentää byrokratiaa
  - Ilmoitusvelvollisuus, vähäriskiset toiminnot, omaevalvontasuunnitelma
- Poistetaan päällekkäisyydet EU-lainsäädännön kanssa
  - Vähennetään yksityiskohtaisia kansallisia säädöksiä → Eviran ohjeisiin (Ohjeet eivät ole sitovia, mutta perustuvat lainsäädäntöön ja näin ollen mikäli toimijalla ei ole perusteltua syytä poiketa Eviran ohjeesta, tulee niitä noudattaa)
- Otetaan huomioon EU-lainsäädännön edellyttämä riskiperusteisuus
  - Ohjataan toimijoiden ja valvojien voimavaroja tarkoituksen mukaisella tavalla lain tavoitteiden saavuttamiseksi
    - Vaatimusten ja valvonnan tulee perustua riskeihin
- Toimijan vastuun korostaminen

Keskeiset muutokset tarkemmin

Ilmoittaminen

- Toimijan tehtävä ilmoitus kirjallisesti viimeistään 4 viikkoa ennen toiminnan aloittamista -> todistus
- Ilmoitusta ei tarvitse tehdä elintarviketurvallisuuksisriskeltään vähäisistä toiminnoista, jos toiminta tapahtuu samassa huoneistossa kuin muu elinkeino toiminta tai toimija on yksityinen henkilö tai toiminta ei ole elinkeinon harjoittamista

Tiedottaminen

- Toimijan on tiedotettava ilmoitetun liikkuvan elintarvikehuoneiston saapumisesta paikkakunnalle 4 arkipäivää ennen toiminnan alkamista ja hyväksytyyn liikkuvan elintarvikehuoneiston saapumisesta 2 viikkoa ennen toiminnan aloittamista

Keskeiset muutokset tarkemmin

Oma-valvonta

- Oma-valvontaa ei tarvitse enää hyväksyä
- Oma-valvonnan on oltava edelleen toimintaan nähden riittävä, joten vaatimukset eivät poistu

• Alkutuotanto

- Alkutuotantoon katsotaan kuuluvaksi elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäinen alkutuotannon tuotteiden luovutus tuottajalta suoraan kuluttajalle
- Vna 1258/2011 elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäiset toiminnot

Keskeiset muutokset tarkemmin

Riskien huomioon ottaminen (6 a §)

”Tässä laissa ja sen nojalla säädettyjä velvoitteita toimeenpantaessa ja niiden noudattamista valvottaessa on otettava huomioon elintarvikealan toimijan harjoittaman **toiminnan luonne ja laajuus** sekä elintarvikkeeseen liittyvät **muut elintarviketurvallisuuteen ja kuluttajansuojaan** vaikuttavat seikat, ellei laissa tai sen nojalla toisin säädetä”

- Kuntien tarkastussuunnitelmat (riskiluokitus)
- Valvontakohteiden tarkastettavissa asioissa->tarkastusaika
- Valvontamenetelmien käyttö
- Valvontatietojen kerääminen, raportointi

Keskeiset muutokset tarkemmin

Joustavuus ja keventäminen

- Joustavuudella tarkoitetaan elintarviketurvallisuuden varmistamista oikein mitoitetuilla lainsäädännön vaatimuksilla ja niiden soveltamisella
- Joustavuutta ja omavalvonnan keventämistä pohditaan Evirassa parhaillaan – Eviran ohjeet pyrkivät selventämään vaatimusten käytännön soveltamista
- valvonnan ”perusteltu rohkeus” päätöksissä korostuu

Keskeiset muutokset tarkemmin

Valvontaviranomaisen ohjausvelvollisuus (53 §)

”Valvontaviranomaisen on tarvittaessa annettava elintarvikealan toimijalle tarpeellisia ohjeita ja kehotuksia elintarvikemääräysten noudattamiseksi ja omavalvonnan toimivuuden varmistamiseksi”

- Valvontaviranomaisen ohjausvelvollisuus (*eri asia kuin neuvontavelvollisuus*) omavalvonnan toimivuuden varmistamiseksi

”Veteen piirretty viiva” – Ohjaus vs. neuvonta?

Ohjausvelvollisuus ei velvoita valvontaviranomaista toimimaan konsulttina. Toimijan velvollisuus on löytää keinot joilla määräysten vaatimukset täytetään (esim. rakenteelliset ratkaisut, oikeat materiaalit, omavalvonnan ohjelmien sisältö...). Tarvittaessa toimija voi käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita apunaan.

Keskeiset muutokset tarkemmin

Valvontatietojen julkistaminen (21 §)

- Valvontatiedot täytyy julkistaa Eviran määräämällä tavalla
- Julkisuus kehittää valvontaa ja edistää toimijan vastuunottoa
- ”Oiva” –pilotti muutamissa kunnissa; lyhyempiä ja useammin toistuvia hygieniavalvontaan keskittyviä tarkastuksia (Käytäntöön lyhyemmät ja useammin toteutettavat tarkastukset, joita täydennetään säännöllisin välein (2 tai 3 v) toistuvilla rakenteita ja omavalvonnan riittävyttä mittaavilla tarkastuksilla)
- Käyttöönotto on aikaisintaan 2013

Mitä muutokset merkitsevät?

VALVONTA

- Hallinnollisen taakan väheneminen
- Vastuu toiminnan aloittamisesta ja omavalvonnan toimivuudesta yrittäjälle
- Riskikohteiden valvonta painottuu
- Toimialakohtaiset ohjeet
  - hyödynnettävä (Tärkeää kannustaa toimialoja toimittamaan oman alansa hyväkäytännön ohjeita (HKO) Eviraan arvioitavaksi)
- Valvonnan läpinäkyvyys

TOIMIJA

- Hallinnollisen taakan väheneminen
- Vastuu toiminnan aloittamisesta ja vastuu omavalvonnan toimivuudesta
- Riskikohteiden valvonta (tarkastus määrät)
- Toimialakohtaiset ohjeet
  - Ohjeiden käyttäminen
- Valvonnan läpinäkyvyys